

Kuopion kaupunkiElinvoima- ja konsernipalvelu
Talous- ja omistajaohjaus

28.1.2021

2988/2020 Liite al.pel.ltk 24.2.2021

SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista, tavoitteet saavutettavaa, päätösten perusteena oleva tieto riittävä ja luotettava ja että lakeja, säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuutta sekä voimavaroja turvataan. Sisäinen valvonta on varmistamistyötä, joka on toimialan / liikelaitoksen johdon tekemää tai johdon lukuun tehtyä.

Sisäisen valvonnan suunnitelmat tulee perustua riskiarviointeihin ja raportoinnissa noudattaa seuraavaa otsikkojaottelua:

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Pohjois-Savon pelastuslaitokselle/Kuopion kaupungille on kohdistunut korvausvaatimukset:

1. Varallaolovaatimukset**Tausta:**

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen pelastustoiminnan välitön lähtövalmius maakunnan päiväpalomieslaitoksella on organisoitu henkilöstön varallaoljärjestelmällä. Pohjois-Savon alueellisen pelastustoimen henkilöstön palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan 6.2.2004 voimaan tullutta paikallista sopimusta. Varallaolon sisällöstä on sovittu erillisellä ko. paikallissopimuksella henkilöstöjärjestöjen edustajien ja Pohjois-Savon pelastuslaitoksen/Kuopion kaupungin kanssa.

Korkein oikeus (KKO) on 25.6.2015 antamassaan ennakkopäätöksessä (KKO:2015:48) ottanut kantaa palomiehen varallaoloon ja sen korvattavuuteen. Korkein oikeus oli päätöksessään todennut, että varallaolo tulee lukea työajaksi, jos työntekijä on tällöin tosiasiallisesti samalla tavalla työhön sidottu kuin varsinaisia työtehtäviä suorittaessaan. KKO on todennut, että valmiusajan pituus on keskeinen lähtökohta arvioitaessa työntekijän sidonnaisuutta työhönsä. Mitä pidempi valmiusaika on, sitä enemmän arvioinnissa on syytä kiinnittää huomiota myös muihin seikkoihin.

Pohjois-Savon pelastuslaitoksella ei ole määritelty lähtövalmiusaikaa.

Korkeimman oikeuden ratkaisuun perustuen, että varallaolo olisi työajaksi luettavaa aikaa, on pelastuslaitoksiin saapunut varallaolovaatimuksia. Vaatimuksissa on vaadittu, että varallaoloaika tulisi lukea työajaksi ja ko. henkilöille tulisi varallaoloaika korvata työaikana. Myös Pohjois-Savon pelastuslaitokselle on saapunut oheisia varallaolovaatimuksia.

Vaatimusmäärät

Henkilöiden lukumäärä, jotka ovat esittäneet vaatimuksen Pohjois-Savon pelastuslaitokselle/Kuopion kaupungille, on 108 henkilöä (pvm 11.1.2021 tieto). Vaatimusten esittäjien vaatimussumma euromääränä on 12 075 813, 26 euroa. Huomioitava on, että kaikki vaatimusten esittäjät (41 henkilöä) eivät ole vaatimuksissaan esittäneet euromääräistä vaatimusta. Näin ollen kokonaisvaatimussumma on huomattavasti oheista summaa korkeampi. Pohjois-Savon pelastuslaitos on arvioinut, että kokonaisvaatimussumma on tällä hetkellä noin 20.000.000 euroa.

Kuopion kaupunkiElinvoima- ja konsernipalvelu
Talous- ja omistajaohjaus

28.1.2021

2988/2020 Liite al.pel.ltk 24.2.2021

2. Ensihoitaja Laura Strömbergin työsuhteen päättäminen ja sen keston rajoittaminen perhevapaan johdosta**Tausta**

Tehy ry:n jäsenen Laura Strömbergin määräaikaisen työsuhteen päättymisestä 31.8.2018 on erimielisyys. Strömberg on esittänyt, että hänen jäädessä äitiysvapaalle 21.8.2018 häntä on syrjitty perhevapaalle jäämisen vuoksi eikä uusia sijaisuuksia/määräaikaisia ensihoitajan tehtäviä olisi hänelle enää tarjottu.

Selvitystä

Laura Strömberg on työskennellyt ensihoitajan työtehtävissä, vuosiloman ja sairausloman sijaisena määräaikaisissa palvelussuhteissa 9.6.2018-31.8.2018, 29.5.2018-08.06.2018, 08.05-2017-31.8.2017, 09.12.2016-10.12.2016, 16.05.2016-31.8.2016, 25.05.2015-31.08.2015 ja 29.05.2014-31.8.2014.

Määräaikaisuuksille on aina ollut peruste (sairausloman tai vuosiloman sijaisuus) eikä Pohjois-Savon pelastuslaitoksen näkemyksen mukaan määräaikaisen työsuhteen jatkamiselle ole ollut perustetta Strömbergin työsuhteen päättyessä 31.8.2018. Vuosilomasuunnittelu kesälle 2019 oli rakennettu siten, että Pohjois-Savon pelastuslaitoksella ensihoidossa työskentelevien henkilöiden voimassa olevien määräaikaisia työsuhteita jatkettiin niin, että he toimivat ensihoitajien vuosiloman sijaisina kesäkaudella 2019. Yhtään uutta sijaista kesälomakaudelle ei rekrytoitu Strömbergille annetun vastineen mukaan 20.2.2019.

Asian käsittely on kesken käräjäoikeudessa. Pohjois-Savon pelastuslaitos odottaa asiasta ratkaisua vuoden 2021 aikana.

Tavoitteiden toteutuminen, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus, varojen valvonta

Talousarvion toteutumisesta, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta tai poikkeamista sekä niiden johdosta tehdyistä toimituksista on kerrottu toimintakertomuksessa.

Tavoitteet ovat toteutuneet pääosin talousarviossa määriteltyjen mukaisesti. Koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi Pohjois-Savon pelastuslaitoksella siirrettiin ulkopuolisille organisaatioille ja asiakkaille suunniteltuja turvallisuuskoulutustilaisuuksia myöhemmin pidettäväksi, jolloin tavoiteltuun osallistujia-asiakasmäärään turvallisuuskoulutusten osalta ei päästy. Osa vuodelle 2020 suunnitelluista palotarkastuksista myös siirrettiin vuodelle 2021.

Varojen käytön valvontaa on tehty sisäisen valvonnan suunnitelman mukaisesti ja esille ei ole tullut puutteita tai väärinkäytöksiä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta on hyväksynyt sisäisen valvonnan raportin, jossa on tunnistettu merkittävimmät Pohjois-Savon pelastuslaitoksen toimintaan liittyvät riski ja kerrottu, kuinka Pohjois-Savon pelastuslaitos toteuttaa tunnistettujen riskien riskienhallintaan liittyviä toimenpiteitä. Tunnistetuista riskeistä on johdettu sisäisen valvonnan osa-alueet sekä valvontakohteet ja nimetty vastuuhenkilöt. Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta on seurannut sisäisen valvonnan raportin toteutumista toiminnallisten ja taloudellisten osavuosikatsauksien yhteydessä. (22.4.2020, 8.9.2020, 11.11.2020).

Kuopion kaupunkiElinvoima- ja konsernipalvelu
Talous- ja omistajaohjaus

28.1.2021

2988/2020 Liite al.pel.ltk 24.2.2021

Sisäisen valvonnan raportti on selonteon liitteenä.

Sisäisen valvonnan raportin toteutumista on seurattu myös Pohjois-Savon pelastuslaitoksen johdoryhtymässä ja johtotiimissä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilikauden aikana ei ole todettu hankinnoissa, omaisuuden luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä, merkittäviä arvon alennuksia tai jouduttu korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta on käsitellyt säännöllisesti uusia pelastusasemahankkeita ja nykyisten pelastusasemien kuntoa, tilaa ja niiden mahdollisia korjaustarpeita. Pelastusasemahankkeet etenevät hankesuunnitelmien mukaisesti. Aluepelastuslautakunnassa 1.1-31.12.2020 on käsitelty Siilinjärven pelastusaseman tarveselvitys, Pielaveden pelastusaseman hanke- ja toteutussuunnitelma, Kuopion kantakaupungin keskustan pelastusaseman vuokrahankinta ja pelastusasemahanke, Kuopion kantakaupungin Petosen pelastusaseman vuokrahankinta, Nilsiänselän pelastusasemahankkeen käynnistäminen ja toteuttaminen ja Varkauden pelastusaseman hankesuunnitelma.

Vuoden 2020 aikana on valmisteltu Pohjois-Savon pelastuslaitoksen palvelutasopäätös. Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta hyväksyi palvelutasopäätöksen 2021-2023 kokouksessaan 16.12.2020. Palvelutasopäätöksessä on otettu kantaa muun muassa pelastustoiminnan tavoitettavuushaasteista. Tavoitettavuuden parantamiseksi on rakenteilla uusi pelastusasema Kuopion Itkonniemelle (Itkonniemen pelastusasema), joka on tarkoitus ottaa käyttöön 1.1.2022.

Henkilöstön esille tuomiin sisäilma-asioihin liittyen Pohjois-Savon pelastuslaitos tekee tiiviistä yhteistyötä Järviselän Työterveys Oy:n ja Terveyspalvelu Verson kanssa.

Sopimustoiminta

Johdolla ei ole tiedossa sopimuksista aiheutuvia mahdollisia negatiivisia seurauksia toiminnalle.

Oma arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta ja kehittämistarpeista

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen johto katsoo, että sisäinen valvonta on pääosin hyvällä tasolla.

Eniten parantamista ja kehittämistä vaativat seuraavat asiat, jotka huomioidaan v. 2021 riskienhallinnassa ja sisäisen valvonnan suunnitelmassa:

- 1) Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön rekrytointiin liittyvät haasteet pienemmillä paloasemilla.
- 2) Varallaoloasia. Seurataan tehdyn varallaolon määriä ja varallaolijoiden henkilömäärää. Riskinä on, että Työtuomioistuin tekee ratkaisun, että varallaolo on työaikaa Pohjois-Savon pelastuslaitoksella. Pohjois-Savon pelastuslaitos odottaa Työtuomioistuimen ratkaisua saapuvaksi vuoden 2021 aikana.
- 3) Uudet pelastusasemahankkeet sisäilma- ja saavutettavuushaasteiden vuoksi etenevät hankesuunnitelmien mukaisesti aikataulussa.